

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

**ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ**

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
(Київ, 5 березня 2014 року)**

Київ – 2014

Організаційний комітет:

Бодюл Є.М. – начальник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук (голова);

Братель С.Г. – начальник кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Дрозд О.Ю. – доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук (секретар).

Д709 Дотримання прав людини: сучасний стан правового регулювання та перспективи його вдосконалення // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Збірник наукових праць / – 5 березня 2014 р. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2014. – 164 с.

Збірник містить тези молодих вчених та студентів, апробованих на Міжнародній науково-практичній конференції «Дотримання прав людини: сучасний стан правового регулювання та перспективи його вдосконалення». Значну увагу приділено сучасним проблемам та перспектив розвитку дотримання прав людини.

Тексти тез представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікації, а також за добір і точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Адилі Абилов РАЗВИТИЕ ИНСТИТУТА ЭКСТРАДИЦИИ: НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ.....	7
Бакал В.П. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМЕМИ ОДЯГОМ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....	10
Бірюкова А.Г. ПРАВОВА ПРИРОДА ПРИНЦИПІВ ТРУДОВОГО ПРАВА.....	14
Боднар В.Є. ДЕЯКІ ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	17
Боднарчук М.І. ПРИНЦИПИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА КОДИФІКАЦІЇ СИСТЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА У КОНТЕКСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	20
Бондаренко В.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАГАЛЬНИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ОЗНАК ПРАВ ГРОМАДЯН НА ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНЕ НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.....	23
Бутков І.М. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВЧЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ-ПІДПРИЄМЦЯ У СФЕРІ ПРАЦІ.....	27
Гаврилова О.О. ПРАВОВЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ УКРАЇНИ.....	31
Гапон О.Є. ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ АДАПТАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЧАС ВІДПОЧИНКУ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	34
Гетьман Є.А. ПОЗИТИВНИЙ ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ПІДЗАКОННИМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ.....	38
Дяков В.С. ОСНОВНІ ОЗНАКИ СУДОВОГО ВИРОКУ.....	41
Єфіменко Д.К. ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ФОРМ КООРДИНАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	43

Журавель В.І. САМОЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА НЕДОЛІКИ.....	47
Іларіонова С.І. ПРАВОВА ПРИРОДА СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ПРАЦІВНИКА.....	50
Ішнин М.І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ.....	53
Ішнина К.М. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КАРАЛЬНО-КОМПЕНСАЦІЙНОГО ХАРАКТЕРУ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РОБОТОДАВЦЯ ЗА МАТЕРІАЛЬНУ ШКОДУ, ЗАПОДІЯНУ НЕЗАКОННИМ ЗВІЛЬНЕННЯМ З РОБОТИ.....	56
Капуча А.В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ ГАЛУЗІ ТРУДОВОГО ПРАВА.....	60
Кисельова О.І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОЇ ОСНОВИ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	63
Кібець В.О. СПЕЦИФІКА СПІВПРАЦІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ІЗ ДЕРЖАВНОЮ СУДОВОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ.....	66
Клемпарський М.М. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЯК СУБ'ЄКТА ТРУДОВОГО ПРАВА.....	68
Колеснік Т.В. ЗНАЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ПРАЦІ.....	72
Кравченко І.М. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗІРВАННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ПРИ ВИЯВЛЕННІ НЕВІДПОВІДНОСТІ ПРАЦІВНИКА ЗАЙМАНІЙ ПОСАДІ АБО ВИКОНУВАНІЙ РОБОТІ.....	75
Кравченко І.О. ПРАВОВА ОСНОВА ТА МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	79
Кулик Д.О. ЧЕКОВИЙ ОБІГ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ.....	83
Кутоманов Д.Є. СПЕЦІАЛЬНЕ НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	86
Кучер О.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРАТУРОЮ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВНИХ ЦІЛЮВИХ ФОНДІВ В СУДІ.....	90

Любчик О.А. ПРАВОВА ПРИРОДА ПОНЯТЬ «КОДИФІКАЦІЯ», «КОДИФІКАЦІЙНА РОБОТА» ТА «КОДИФІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ» У СФЕРІ ПРАЦІ.....	91
Небоженко К.В. ДОСВІД ШВЕЙЦАРІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	95
Носенко В.О. ПРАВОВА ПРИРОДА ДИСТАНЦІЙНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ ПРАЦІВНИКІВ.....	97
Остапенко О.М. СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ.....	100
Пономарьов Д.О. ПОНЯТТЯ ДОДАТКОВОЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	104
Прошин В.С. ТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ВИБОРЧИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	108
Рибницький Г.В. ПЕРЕДУМОВИ ЗАРОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	112
Романько П.С. ДЕЯКІ ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ.....	115
Селезень С.В. ПРАВОВА ПРИРОДА ПІДСТАВИ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ В ТРУДОВОМУ ПРАВІ.....	117
Семенюк А.О. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЯК ФОРМИ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ ФРАНЦІЇ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ.....	119
Серета О.Г. ВИДИ НАГЛЯДУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	123
Сіренко А.П. ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ДОКАЗУВАННЮ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗНИЩЕННЯМ, ПІДРОБКОЮ АБО ЗМІНОЮ НОМЕРІВ ВУЗЛІВ ТА АГРЕГАТІВ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ.....	125
Терешенко В.О. ПРАВОВА ПРИРОДА ВИДІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	127
Тихонович Ю.С. ПОНЯТТЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ.....	131

Туйбасв Р.Ж.	
ПРОБЛЕМЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СУБЪЕКТОВ ДОГОВОРА ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ АВТОМОБИЛЬНЫМ ТРАНСПОРТОМ.....	135
Харчук Р.С.	
СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.....	138
Хашимова А.К.	
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТИ СДЕЛОК ПРИ БАНКРОТСТВЕ.....	141
Хуторянський О.В.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ «НЕНАДАННЯ ДОПОМОГИ ОСОБИ, ЯКА ПЕРЕБУВАЄ В НЕБЕЗПЕЧНОМУ ДЛІЯ ЖИТТЯ СТАНІ».....	144
Чернобай О.І.	
ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ФОРМ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДУ.....	147
Чорна К.П.	
СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	151
Чумак О.О.	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ПРИЙМАЮТЬ УЧАСТЬ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	155
Швец В.О.	
ПРОБЛЕМАТИКА СУДОВОГО ЗАХИСТУ ВІД РЕЙДЕРСЬКИХ ПОГЛІНАНЬ.....	158
Юскасва І.П.	
ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ МІНІСТЕРСТВА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	164

АДИЛЬ АБИЛОВ,

иссертант Института по правам человека
Академии Наук Азербайджанской Республики,
магистр по международному праву по правам человека
(Университет Эссекс, Великобритания)

РАЗВИТИЕ ИНСТИТУТА ЭКСТРАДИЦИИ: НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

Институт выдачи преступников прошел эволюционный путь развития со времен рабовладения до сегодняшнего дня.

Анализ развития данного института позволяет сделать вывод, что расширение концепции прав человека привело к тому, что современное право экстрадиции стало признавать основные права человека, согласно их иерархии. Таким образом, возникает весьма проблематичный аспект: выдача, осуществление которой противоречит обязательствам по правам человека, являясь обязательной согласно договорам об экстрадиции, становится невозможной.

В этой связи, появляются новые тенденции, как например, получение дипломатических гарантий, направленные на обход данного постулата. Об этом свидетельствуют результаты изучения прецедентного права Европейского суда и практики договорных органов ООН.

Так, например, Специальный Докладчик ООН по пыткам разработал двухаспектный подход к соизмерению надежности дипломатических гарантий. Во-первых, перед выдачей должны быть получены «четкие» гарантии, не оставляющие никакого сомнения, что обращение, несовместимое с запретом пыток, не будет иметь место. Во-вторых, должен проводиться «мониторинг», направленный на защиту выданного лица от пыток. При таких обстоятельствах получение дипломатических гарантий оправдано.

Однако, на наш взгляд, все еще широкое или систематическое применение пыток в некоторых странах указывает на тот факт, что дипломатические заверения и пост-экстрадиционный мониторинг не всегда будут адекватными гарантиями против пыток.

Некоторые государства при выдаче запрашиваемых лиц в страны, где, согласно достоверным свидетельствам, пытка все еще широко распространена, ссылались на Специального Докладчика по пыткам относительно получения гарантий [1].

Такая интерпретация, однако, не была поддержана Специальным Докладчиком, который отметил, что если применение пыток является «систематическим», то никакие дипломатические гарантии не могут оправдать выдачу. Определение учитывает две возможности:

1) применение пыток является государственной политикой и ее практика санкционирована на самом высоком правительственном уровне;

Отже, як бачимо профспілки відіграють важливу роль при розірванні трудового договору між роботодавцем та працівником, адже дозволяють належно вирішити питання про звільнення працівника, дотримавши при цьому всіх визначених чинним законодавством процедур.

Що стосується випадку скасування допуску державного службовця до державної таємниці в разі його необхідності для виконання покладених обов'язків, як однієї із підстав розірвання договору, то в даному випадку варто погодитись з думкою М. І. Бару, котрий зазначає, що при застосуванні вказаної підстави згода профспілки є непотрібною. При цьому, питання щодо можливості продовження роботи таким службовцем у разі скасування допуску до державної таємниці не може вирішуватися інакше, ніж звільненням такого службовця з огляду на неможливість виконання ним покладених обов'язків за відсутності доступу до державної таємниці з одночасною його необхідністю відповідно колу покладених обов'язків, що вказує на недоцільність отримання згоди профспілки у такому випадку [7, с. 104]. З викладеного можна зробити висновок, що згода профспілкового органу при розірванні трудового договору у разі скасування доступу до державної таємниці дійсно не потрібна, оскільки працівник, котрий позбавлений права володіти інформацією, яка містить державну таємницю, якщо виконання обов'язків вимагає володіння такою інформацією, в подальшому не зможе належно виконувати поставлені завдання тому і має бути звільнений з роботи.

Отже, підсумовуючи все вищевикладене можна зробити висновок, що порядок розірвання трудового договору між роботодавцем та працівником вимагає від усіх сторін трудових правовідносин дотримання визначених законодавством дій, які дозволять належно дослідити всі обставини та факти, що призвели до ініціювання процедури розірвання трудового договору. Так, в ідеальних умовах роботодавець і працівник укладаючи трудовий договір розраховують на якомога триваліше співробітництво, що буде на користь усім суб'єктам трудових правовідносин. Роботодавець розраховує на висококваліфікованого спеціаліста, а працівник – на стабільність та впевненість у завтрашньому дні. Проте, реальні, на жаль зовсім інші. Тому підстави звільнення працівника при виявленні невідповідності працівника займаній посаді або виконуваній роботі з ініціативи роботодавця, які спричиняють припинення трудових відносин, повинні чітко та однозначно визначатись, а також при можливості погоджуватись з профспілковими органами. Адже в результаті припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця мають бути враховані інтереси усіх сторін задля ефективного та компетентного вирішення кожної конкретної ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кодекс законів про працю України // Відом. Верхов. Ради. – 1971. – № 50. – Ст. 375

2. Мамедова Р. Я. Юридична сутність згоди профспілкових органів при припиненні трудових відносин / Р. Я. Мамедова // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – 2013. – № 26. – с. 363-371

3. Закон України Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999.-№45, ст.397

4. Підстави і порядок припинення трудового договору // Всеукраїнське громадське об'днання «Край», – К.:, 2008. – 65 с.

5. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 року № 2801-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

6. Лукашева Н. М. Наслідки невідповідності працівника вимогам за станом здоров'я / Н.М. Лукашева // Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського Серія «Юридичні науки». Том 22 (61). № 1. 2009 С. 157-164.

7. Бару М. И. Оценочные понятия в трудовом законодательстве / М. И. Бару // Советское государство и право. — 1970. — № 7. — С. 104-108

КРАВЧЕНКО І.О.,

старший викладач адміністративного та інформаційного права
Сумського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук

ПРАВОВА ОСНОВА ТА МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Необхідність взаємодії органів Пенсійного фонду України із засобами масової інформації прямо та опосередковано передбачається рядом нормативно-правових актів, основним серед яких є Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», відповідно до якого ЗМІ мають право висвітлювати всі аспекти діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надавати засобам масової інформації повну інформацію про свою діяльність через відповідні інформаційні служби органів державної влади та органів місцевого самоврядування, забезпечувати журналістам вільний доступ до неї, крім випадків, передбачених Законом України «Про державну таємницю», не чинити на них будь-якого тиску і не втручатися в їх виробничий процес. Засоби масової інформації можуть проводити власне дослідження і аналіз діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, давати їй оцінку, коментувати. Розрив чи змішування змісту офіційної інформації, що оприлюднюється, коментарями засобу масової інформації або журналістом не допускається [1].

Також слід відзначити Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», відповідно до якого Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана надавати безоплатно страхувальникам і застрахованим особам в усній та письмовій формі, а також через засоби масової інформації консультації з питань застосування законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, роз'яснювати їхні права, обов'язки і відповідальність, порядок сплати страхових внесків, заповнення звітності та інші питання відповідно до цього Закону [2]. Та Постанову Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», в якій встановлено, що органи виконавчої влади під час проведення консультацій з громадськістю взаємодіють із засобами масової інформації, надають їм необхідні інформаційно-аналітичні матеріали [3].

Отже, по-перше взаємодія Пенсійного фонду України із засобами масової інформації відбувається шляхом надання першим другим для оприлюднення відповідних даних про діяльність ПФУ, стан і особливості функціонування пенсійної системи в Україні з метою задоволення інформаційних потреб громадян та юридичних осіб з цих питань. При цьому ініціатором проведення таких публічних консультувань та роз'яснень органами ПФУ через засоби масової інформації можуть бути як перші (ПФУ), так і представники других (ЗМІ).

Як правило, у системі органів влади співпраця зі ЗМІ покладається на їх відповідні Інформаційні служби (інформаційні управління, інформаційно-аналітичні підрозділи, прес-служби, прес-центри, управління і центри громадських зв'язків, прес-біро, прес-секретарі та прес-аташе з відповідним апаратом), які збирають, аналізують, обробляють та оперативно надають інформацію про діяльність цих органів у повному обсязі засобам масової інформації, крім випадків, передбачених Законом України «Про державну таємницю» [1]. У структурі центрального апарату Пенсійного фонду України проведення зазначеної роботи покладається на Департамент організаційно-інформаційної роботи та господарського забезпечення. Його головним завданням, окрім іншого, є організація та забезпечення управлінської діяльності, діловодного, забезпечення практичної реалізації державної інформаційної політики у сфері реформування пенсійної системи, підтримка позитивного іміджу Фонду, ефективної взаємодії Фонду із засобами масової інформації та забезпечення зв'язків з громадськістю, доступу до публічної інформації.

Під час висвітлення діяльності органів державної влади, в тому числі органів ПФУ та їх інформаційні служби мають право використовувати такі форми підготовки та оприлюднення інформації: випуск і поширення бюлетенів (спеціальних бюлетенів), прес-релізів, оглядів, інформаційних збірників, експрес-інформації тощо; проведення прес-конференцій, брифінгів, організація інтерв'ю з керівниками органів державної влади та органів місцевого самоврядування для працівників вітчизняних і зарубіжних засобів масової інформації; підготовка і проведення теле- і радіопередач;

забезпечення публікацій (виступів) у засобах масової інформації керівників або інших відповідальних працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування; створення архівів інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування; інші форми поширення офіційної інформації, що не суперечать законодавству України [1].

Право на висвітлення діяльності Пенсійного фонду України мають як державні, так і недержавні засоби масової інформації. До перших, тобто державних ЗМІ, належать засоби масової інформації, засновниками (співзасновниками) яких є органи державної влади або органи місцевого самоврядування і які повністю або частково утримується за рахунок державного або місцевого бюджетів. Так, наприклад, Пенсійний фонд України видає відомчі видання: газету «Пенсійний кур'єр» та журнал «Вісник Пенсійного фонду України».

Недержавні засоби масової інформації висвітлюють діяльність органів ПФУ на умовах, передбачених в укладеній між цими органами і редакціями засобів масової інформації угоді. Якщо така угода не укладена, то редакція недержавного засобу масової інформації має право самостійно, відповідно до законодавства України, висвітлювати діяльність органів ПФУ, визначаючи у своєму статуті джерела фінансування витрат на це висвітлення. Відповідно до закону «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» органи ПФУ в межах коштів, передбачених у бюджеті на висвітлення їх діяльності, формують замовлення засобам масової інформації на: створення спеціальних звітів і репортажів про важливі події, що відбуваються в державі, про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування; проведення прямих теле- і радіотрансляцій про їх діяльність; організацію систематичних (проблемних, тематичних) теле- і радіопередач та сторінок (рубрик) у друкованих засобах масової інформації; створення та поширення інформації, авторських матеріалів про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування роз'яснювального характеру; запис і зберігання відео- і аудіоматеріалів про висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування [1].

Порядок висвітлення діяльності ПФУ у аудіовізуальних та друкованих засобах масової інформації визначається Законами України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», Інструкцією про порядок обліку, зберігання та використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави, в Пенсійному фонді України та його органах, затвердженій постановою правління Пенсійного фонду України від 27.06.2002 року № 11-1 та Переліком відомостей, які містять конфіденційну інформацію, що є

власністю держави, в Пенсійному фонді України та його органах, затвердженому наказом Пенсійного фонду України від 03.10.2002 року № 80.

По-друге, взаємодія ПФУ зі ЗМІ реалізується через можливість участі представників останніх у громадських консультативно-дорадчих органах, які створюються та функціонують при органах ПФУ. Так, відповідно до вищезгаданої Постанови КМУ «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» до складу громадської ради можуть бути обрані представники недержавних засобів масової інформації. Під Громадська рада – це постійно діючий колегіальний виборний консультативно-дорадчий орган, утворений для забезпечення участі громадян в управлінні державними справами, здійснення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади, налагодження ефективної взаємодії зазначених органів з громадськістю, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики [1].

Отже, співпрацюючи зі ЗМІ, органи ПФУ таким чином реалізують у своїй діяльності принципи гласності, прозорості та відкритості. Взаємодія зі ЗМІ є потужним інструментом, який з одного боку дозволяє органам Пенсійного фонду України впливати на свідомість громадян та формувати певні аспекти їх світобачення, а з іншого – надає у розпорядження громадськості додаткові можливості здійснення її представниками контролю за законністю та ефективністю роботи органів ПФУ. Крім того завдяки співпраці зі ЗМІ, ПФУ не тільки передає певну інформацію учасникам суспільних відносин про свою діяльність, але й отримує можливість відслідковувати зміст масових комунікацій, що стосуються сфери його (ПФУ) відання.

Попре те, що законодавство більш-менш чітко врегульовує порядок висвітлення діяльності органів влади, в тому числі ПФУ, у засобах масової інформації, на нашу думку було б доречним розробити та прийняти спеціальний відомчий нормативно-правовий акт, який би більш детально регламентував форми та напрямки взаємодії органів ПФУ та ЗМІ, визначав їх права та обов'язки. В якості прикладу можна привести «Меморандум про співпрацю між Міністерством доходів і зборів України та Національною спілкою журналістів України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 № 539/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – ст. 299
2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49-51. – Ст. 376
3. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 №

КУЛИК Д.О.,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,
господарського та трудового права юридичного факультету
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.
Сковороди, кандидат юридичних наук

ЧЕКОВИЙ ОБІГ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ

Встановлений на сьогоднішній день положеннями чинного цивільного законодавства України у банківській сфері правовий режим розрахункового чека не відповідає сучасним реаліям та перспективним потребам вітчизняного майнового обороту. Невизначеність правової природи розрахункового чека, її невідповідність порядку правового регулювання розрахунково-чекових відносин у більшості країн Євросоюзу стримує розвиток ринкових відносин в Україні. Законодавство більшості країн світу відносить розрахунковий чек до цінних паперів. Він є одним із найбільш ефективних правових засобів опосередкування механізму здійснення кредитних і розрахункових відносин, забезпечуючи виникнення, передачу, відновлення та захист посвідчених ним майнових прав.

Використання розрахункового чека суто як розрахункового документа, без поширення на нього правового режиму цінних паперів, значно звужує сферу його застосування у цивільних відносинах. Разом з тим, поширення на нього правового режиму цінних паперів дозволило б забезпечити оборотоздатність посвідченого ним права вимоги. При цьому, навіть не потрібно суттєво міняти положення чинного законодавства України, адже правовий режим розрахункового чека як цінного папера можна визнати напівсформованим. При забезпеченні правового регулювання його обігу із незначним коригуванням чинного законодавства можна буде застосовувати всі апробовані на цінних паперах нормативні моделі, враховуючи наявні положення чинного законодавства України щодо його форми та реквізитів, порядку інкасування, наслідків несплати, тощо. У цьому аспекті використання розрахункового чека з метою передачі посвідченого ним майнового права за умови поширення на нього правового режиму цінних паперів можливе із застосуванням конструкції купівлі-продажу, міни, дарування, ренти і навіть довічного утримання (за умови значної грошової суми, закріпленої у його реквізитах).

Одним із напрямків можливого розширення сфери застосування розрахункового чека як цінного папера у майновому обороті, який викликає найбільші дискусії та складнощі на практиці, є його використання як засобу забезпечення виконання зобов'язань. Належне виконання зобов'язань стимулює зміцнення майнового становища учасників майнових відносин,